

**Сейитлер району Акимовка кой
мектебининъ
Абляминова Лиля Решатовнанынъ
къырымтатар тилинден
4 сыныф ичюн дерс конспекти**

**ФИИЛЬ. ФИИЛЬ
ЗАМАНЛАРЫ.
УМУМИЙЛЕШТИРИД
ЖИ ДЕРС.**

**Сейитлер районы
Акимова кой мектебининъ
Абляминова Лиля
Решатовнанынъ 4 сыныф
ичюн дерс конспекти**

МАКЪСАТ:

- талебелернен фииль мевзусыны пекитмек;
- бу мевзуны насыл дереджеде менимсегенлерини вазифелер эсасында бильмек, нетиджелемек;
- ана тильге, окъувгъа меракъ ве урьмет догъурмакъ

ДЕРС КЕТИШАТЫ

I. ТЕШКЕЛИЙ МОМЕНТ.

II. РАЗМИНКА. «Азырджевап оюны»

1. Шимди насыл мевсим?
2. Янъы йыл байрамында безетильген терек.
3. Къыш мевсимининъ аляметлерини бильдиринъиз
4. Насыл миллий байрамларыны билесиз?
5. Кельген мусафирлерни адет узъре ненен къаршылайлар?

III. ПЕКИТЮВ.

1. Берильген джумлелерде фииллерни тапып,
олар насыл шекильде кельгенини айтынъыз.

А) Ичериден сес-солукъ чыкъмады.

Б) Басамакълардан тѳепеге ель киби котериле.

В) Ана тилинден эв вазифесини япаджам.

Балалар, шимди исе биз сеяткъа чыкъаджакъмыз,
лякин бу сеятта тюрлю маниаларгъа
расткеледжексиз ве бу оларны кечмек ичюн сиз
фииль заманлары акъкъында бильгилеринъизни
косьтермек керексиз.

с е я а т

КЕЧКЕН ЗАМАН ОРМАНЫ

Кечкен заман боюнджа суаллер:

1. Кечкен заман фииллери насыл суальге джевап бере?
2. Кечкен заман фииллерге насыл ялгъамалар аит?
3. Джедвельде берильген фииллерден тек кечкен заман фииллерни сайлап, оларнынъ ялгъамаларыны къайд
ЭТИНЪИЗ.

АЛДЫ, КЕСЕДЖЕК,
КУЛЕ, МИНДИ,
ИЧТИ, ОПЕДЖЕК,
ЯПТЫ, ЧЕКЕДЖЕК,
ТУРДЫ, ЯЗА

ДОГЪРУ
ДЖЕВАПЛАР

АЛДЫ МИНДИ

ИЧТИ ЯПТЫ

ТУРДЫ

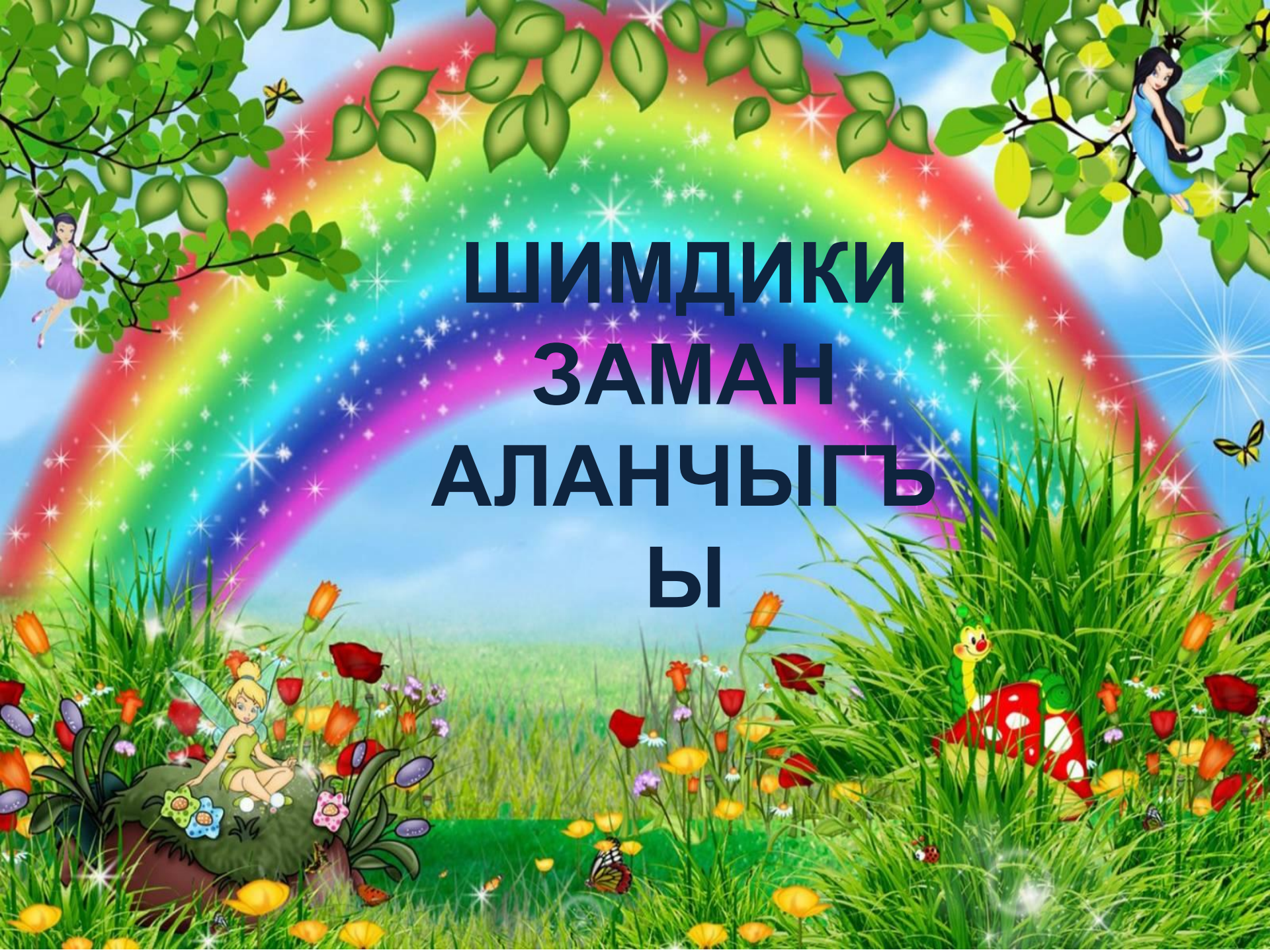

Машалла балалар! Сизни догъру беджерген вазифелеринъизге берген джевапларынъызгъа эсасланып биз кечкен заман орманындан чыкъып, фиильнинъ экинджи заманына ёл тутумыз. Фиильнинъ экинджи заманы аланчыкъта ерлешкен. Бу аланчыкънынъ ады – шимдики заман аланчыгъы. Бу аланчыкъны кечмек ичюн кене вазифелер беджермек керексиз.

**ШИМДИКИ
ЗАМАН
АЛАНЧЫГЪ
Ы**

1. Шимдики заман фииллери насыл суальге джевап берелер?
2. Шимдики заман фииллерини насыл созукъ сеслер бильдире?
3. Вазифе: Берильген фииллернинъ сонъуна шимдики заман фиилини бильдирген арифни къоймакъ керексиз.

**СЕМИР...., ТАШЛА.....,
КЪАЧ....., АША....., СЕП.....,
ЙЫРЛА....., ЮР....., САТ.....,
БАШЛА....**

Й А Е

ДОГЪРУ ДЖЕВАПЛАР

СЕМИРЕ,
ТАШЛАЙ, КЪАЧА,
АШАЙ,
СЕПЕ, ЙЫРЛАЙ,
ЮРЕ, САТА,
БАШЛАЙ

РААТЛЫКЪ ЯЙЛАСЫ

Учюнджи заман, балалар, къобада ерлешкен – бу келеджек заман фиили. Бу къобагъа кирмек ичюн сизлер бир къач суальге джевап бермек керексиз ве окъув дерслеринде кечильген мевзуларны хатырламакъ керексиз.

1. Халкъ агъыз яратыджылыгъына даа насыл айтыла?
2. Халкъ агъыз яратыджылыгъынынъ насыл жанрларыны билесиз?
3. Лятифелернинъ баш къараманы ким?

Машалла балаларгъа! Бутюн суаллерге догъру джевап бердинъиз. Энди исе къоба бизге озь къапуларыны ача.

КЕЛЕДЖЕК ЗАМАН КЪОБАСЫ

Вазифе: Берильген фииллернен
джумлелер тизмек ве
ялгъамаларыны бельгилемек.

**ОЛАДЖАКЪ
ДИНЪЛЕЙДЖЕК**

ЯЗАДЖАКЪ

ЭТЕДЖЕК

Машалла, балалар! Бизлер берабер
орманны да, аланчыкъны да кечтик ве
къобадан чыкъып, дерсимизге къайтмакъ
ичюн сиз сонъки умумий вазифени
беджермек керексиз.

Вазифе: Берильген фииллерни
заманларына коре джедвельге
ерлештириѳ

КЕЧКЕН ЗАМАН	ШИМДИКИ ЗАМАН	КЕЛЕДЖЕК ЗАМАН
.....	.....	.....

Азырлады, авуштыра, дертлешти,
куреше, беклейджек, кьоркьты,
коре, эзберлей, башлады, яза,
юкьлайджакь, окьуй, ашайджакь,
диньледи

ДОГЪРУ

ДЖЕВАПЛАР

КЕЧКЕН
ЗАМАН

Азырлады,
дертлешти,
къоркъты,
башлады,
динъледи

ШИДДИКИ ЗАМАН

Авуштыра,
кереше, коре,
яза, окъуй

КЕЛЕДЖЕК ЗАМАН

Беклейджек,
юкълайджак
ъ,
ашайджакъ

**Машалла, балалар,
афферин сизге!!!** Сизнинъ
бильгилеринъиз ярдымы иле
биз сыныфкъа къайтып
кельдик. Сеяатта берген
джевапларынъыздан,
беджерген
вазифелеринъизден
анъладым ки, бу мевзуны
яхшы меним сегенсинъиз.

IV. РЕФЛЕКСИЯ

V. БААЛАВ

VI. ЭВ ВАЗИФЕСИ: окъув китабындан
фииль заманларына 6 джумле язып
алмакъ, заманларыны бельгилемек,
ялгъамаларь

**МАШАЛЛА!!!
ДЕРС ИЧЮН
ЧОКЪ САГЪ
ОЛУНЪЫЗ!!!**